

CUSTOMS

Assistance

**Agreement Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and AZERBAIJAN**

Signed at Baku February 7, 2007

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“ . . . the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

AZERBAIJAN

Customs: Assistance

*Agreement signed at Baku February 7, 2007;
Entered into force June 25, 2007.*

**AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN
ON MUTUAL ASSISTANCE
AND CO-OPERATION IN CUSTOMS MATTERS**

The Government of the United States of America and the Government of the Republic of Azerbaijan, hereinafter referred to as "the Parties";

Considering that offenses against customs laws are prejudicial to the economic, fiscal and commercial interests of their respective countries;

Considering the importance of assuring the accurate assessment of customs duties and other taxes;

Recognizing the need for international cooperation in matters related to the administration and enforcement of the customs laws of their respective countries;

Having regard to the international conventions containing prohibitions, restrictions and special measures of control in respect of specific goods;

Convinced that action against customs offenses can be made more effective by cooperation between their Customs Administrations; and

Having regard to the Recommendation of the Customs Cooperation Council regarding Mutual Administrative Assistance of December 5, 1953;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1
DEFINITIONS

For the purposes of the present Agreement:

1. the term "Customs Administration" means, in the United States of America, United States Customs and Border Protection and United States Immigration and Customs Enforcement, Department of Homeland Security, and in the Republic of Azerbaijan, the State Customs Committee;
2. the term "customs laws" means the laws and regulations enforced by the Customs Administrations concerning the importation, exportation, and transit or circulation of goods as they relate to customs duties, charges, and other taxes or to prohibitions, restrictions, and other similar controls respecting the movement of controlled items across national boundaries;
3. the term "information" means data in any form, documents, records, and reports or certified copies thereof;
4. the term "offense" means any violation or attempted violation of the customs laws;
5. the term "person" means any natural or legal person;
6. the term "property" means assets of every kind, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible, and legal documents or instruments evidencing title to or an interest in such assets;

7. the term "provisional measures" includes "seizure" or "freezing," which means:
  - a. temporarily prohibiting the conversion, disposition, movement, or transfer of property, or
  - b. temporarily assuming custody or control of property on the basis of an order issued by a court or competent authority, or other means.
8. the term "forfeiture" means the deprivation of property by order of a court or competent authority and includes confiscation where applicable;
9. the term "requesting Administration" means the Customs Administration that requests assistance;
10. the term "requested Administration" means the Customs Administration from which assistance is requested.

ARTICLE 2
SCOPE OF AGREEMENT

1. The Parties, through their Customs Administrations, shall assist each other, in accordance with the provisions of this Agreement, in preventing, investigating, and repressing any offense.
2. Each Customs Administration shall execute requests for assistance made pursuant to this Agreement in accordance with and subject to the limitations of its domestic law and regulations, and within the limits of its competence and available resources.
3. This Agreement is intended solely for mutual legal assistance between the Parties; the provisions of this Agreement shall not give rise to a right on the part of any private person to obtain, suppress, or exclude any evidence, or to impede the execution of a request.
4. This Agreement is intended to enhance and supplement mutual assistance practices in effect between the Parties. No provision in this Agreement may be interpreted in a manner that would restrict agreements and practices relating to mutual assistance and cooperation in effect between the Parties.

ARTICLE 3
SCOPE OF GENERAL ASSISTANCE

1. Upon request, a Customs Administration shall provide assistance to the other Customs Administration in the form of information in order to ensure the enforcement of the customs laws and the accurate assessment of customs duties and other taxes by the Customs Administrations.
2. Upon request or upon its own initiative, a Customs Administration may provide assistance to the other Customs Administration in the form of information, including but not limited to information concerning:
  - a. methods and techniques of processing passengers and cargo;
  - b. the successful application of enforcement aids and techniques;
  - c. enforcement actions that might be useful to suppress offenses and, in particular, special means of combating offenses; and
  - d. new methods used in committing offenses.
3. The Customs Administrations shall cooperate in:
  - a. establishing and maintaining channels of communication to facilitate the secure and rapid exchange of information;
  - b. facilitating effective coordination;
  - c. the consideration and testing of new equipment or procedures; and
  - d. any other general administrative matters that may from time to time require their joint action.

ARTICLE 4
SCOPE OF SPECIFIC ASSISTANCE

1. Upon request, the Customs Administrations shall inform each other whether goods exported from the territory of one Party have been lawfully imported into the territory of the other Party. If requested, the information shall contain the customs procedure used for clearing the goods.
2. Upon request, a Customs Administration shall exercise special surveillance of:
  - a. persons known to the requesting Party to have committed a customs offense or suspected of doing so, particularly those moving into and out of its territory;
  - b. goods either in transport or in storage identified by the requesting Party as giving rise to suspected illicit traffic toward or through its territory; and
  - c. means of transport suspected of being used in offenses within the territory of the requesting Party.
3. Upon request, the Customs Administrations shall furnish to each other information regarding activities that may result in offenses within the territory of the other Party. In situations that could involve substantial damage to the economy, public health, public security, or similar vital interest of the other Party, the Customs Administrations, wherever possible, shall supply such information without being requested to do so. Nothing in this Agreement otherwise precludes the Customs Administrations from providing on their own initiative information regarding activities that may result in offenses within the territory of the other Party.

4. The Parties may provide assistance through the use of provisional measures and forfeiture, and in proceedings involving property subject to provisional measures or forfeiture.
5. The Parties may, consistent with this Agreement and with other agreements between them pertaining to the sharing and disposition of forfeited assets:
  - a. dispose of property, proceeds, and instrumentalities forfeited as a result of assistance provided under this Agreement in accordance with the domestic law of the Party in control of the property, proceeds, and instrumentalities; and
  - b. to the extent permitted by their respective domestic laws, and without regard to the requirement of reciprocity, transfer forfeited property, proceeds, or instrumentalities, or the proceeds of their sale, to the other Party upon such terms as may be agreed.

ARTICLE 5
FILES AND DOCUMENTS

1. Upon request, the Customs Administrations shall provide information relating to transportation and shipment of goods showing value, destination, and disposition of those goods.
2. A requesting Administration may request originals of files, documents, and other materials only where copies would be insufficient. Upon request, the requested Administration shall provide properly certified copies of such files, documents, and other materials.
3. Unless the requesting Administration specifically requests originals or copies, the requested Administration may transmit computer-based information in any form. The requested Administration shall supply all information relevant for interpreting or utilizing computer-based information at the same time.
4. If the requested Administration agrees, officials designated by the requesting Administration may examine, in the offices of the requested Administration, information relevant to an offense and make copies thereof or extract information therefrom.
5. Originals of files, documents, and other materials that have been transmitted shall be returned at the earliest opportunity; any rights of the requested Party or of third parties relating thereto shall remain unaffected.

ARTICLE 6
WITNESSES

1. The requested Administration may authorize its employees to appear as witnesses in judicial or administrative proceedings in the territory of the other Party and to produce files, documents, or other materials or certified copies thereof.
2. Where a customs official requested to appear as a witness is entitled to diplomatic or consular immunity, the requested Party may agree to a waiver of immunity under such conditions as it determines to be appropriate.

ARTICLE 7
COMMUNICATION OF REQUESTS

1. Requests pursuant to this Agreement shall be made in writing directly between officials designated by the Heads of the respective Customs Administrations. Information deemed useful for the execution of requests shall accompany the request. In urgent situations, oral requests may be made and accepted, but shall be promptly confirmed in writing as expeditiously as possible, but no later than 10 days from the date of the oral request.
2. Requests shall include:
  - a. the name of the authority making the request;
  - b. the nature of the matter or proceedings;
  - c. a brief statement of the facts and offenses involved;
  - d. the reason for the request; and
  - e. the names and addresses of the parties concerned in the matter, or proceeding, if known.

ARTICLE 8
EXECUTION OF REQUESTS

1. The requested Administration shall take all reasonable measures to execute a request and shall endeavor to secure any official measure necessary for that purpose.
2. If the requested Administration is not the appropriate agency to execute a request, it shall promptly transmit it to the appropriate agency and so advise the requesting Administration.
3. The requested Administration shall conduct to the fullest extent possible, such inspections, verifications, fact-finding inquiries, or other investigative steps, including the questioning of experts, witnesses, and persons suspected of having committed an offense, as are necessary to execute a request.
4. Upon request, the requesting Administration shall be advised of the time and place of action to be taken in execution of a request.
5. Upon request, the requested Party shall authorize, to the fullest extent possible, officials of the requesting Party to be present in the territory of the requested Party to assist in execution of a request.
6. The requested Administration shall comply with a request that a certain procedure be followed to the extent that such procedure is not prohibited by the domestic law of the requested Party.

ARTICLE 9
LIMITATIONS OF USE

1. Information obtained under this Agreement shall be afforded the same degree of confidentiality by the receiving Party that it applies to similar information in its custody.
2. Information obtained under this Agreement may only be used or disclosed for the purposes specified in this Agreement, including use by the receiving Party in any proceedings. Such information may be used or disclosed for other purposes or by other authorities of the receiving Party if the supplying Customs Administration has expressly approved such use or disclosure in writing.
3. Information received by either Party shall upon request of the supplying Party, be treated as confidential. The reasons for such a request shall be stated.
4. This Article shall not preclude the use or disclosure of information to the extent that there is an obligation to do so under the Constitution, domestic law and regulations of the receiving Party in connection with a criminal prosecution. The receiving Party shall give advance notice of any such proposed disclosure to the supplying Party.
5. Information made public in the territory of the receiving Party under paragraphs 2 and 4 of this Article may be used for any purpose.

ARTICLE 10
EXEMPTIONS

1. Where a requested Party determines that granting assistance would infringe upon its sovereignty, security, public policy or other substantive national interest, or would be inconsistent with its domestic law and regulations, including any legal requirement relating to non-compliance with assurances regarding limitations on use or confidentiality, it may refuse or withhold assistance, or may grant it subject to the satisfaction of certain conditions or requirements.
2. If the requesting Administration would be unable to comply if a similar request were made by the requested Administration, it shall draw attention to that fact in its request. Compliance with such a request shall be at the discretion of the requested Administration.
3. The requested Administration may postpone assistance on the ground that it will interfere with an ongoing investigation, prosecution, or proceeding. In such instance, the requested Administration shall consult with the requesting Administration to determine if assistance can be given subject to such terms or conditions as the requested Administration may require.
4. In the event that a request cannot be complied with, the requesting Administration shall be promptly notified and provided with a statement of the reasons for postponement or denial of the request. Circumstances that might be of importance for the further pursuit of the matter shall also be provided to the requesting Administration.

ARTICLE 11

COSTS

1. The Requested Party shall normally pay all costs relating to the execution of the request, with the exception of expenses for experts and witnesses and the costs of translation, interpretation and transcription.
2. If during the execution of a request it becomes apparent that completion of the execution of the request will entail expenses of an extraordinary nature, the Customs Administrations shall consult to determine the terms and conditions under which execution may continue.

ARTICLE 12
IMPLEMENTATION OF THE AGREEMENT

1. The Customs Administrations of the Parties shall:
  - a. communicate directly for the purpose of dealing with matters arising out of this Agreement;
  - b. after consultation, issue any administrative directives necessary for the implementation of this Agreement; and
  - c. endeavor by mutual accord to resolve problems or questions arising from the interpretation or application of the Agreement.
2. Conflicts for which no solutions can be found will be settled by diplomatic means.
3. The Customs Administrations of the Parties agree to meet periodically as necessary at the request of either Party in order to review the implementation of this Agreement.

ARTICLE 13
APPLICATION

This Agreement shall be applicable to the Customs territories of both Parties as defined in their domestic legal and administrative provisions.

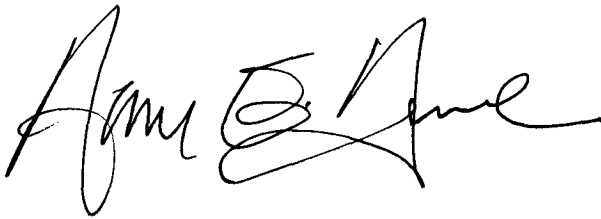
ARTICLE 14
ENTRY INTO FORCE AND TERMINATION

1. This Agreement shall enter into force on the date of the latter written notification of the Parties that all national legal procedures necessary for the entry into force of the Agreement have been completed.
2. Either Party may terminate this Agreement at any time by notification through diplomatic channels. The termination shall take effect three months from the date of notification of termination to the other Party. Ongoing proceedings at the time of termination shall nonetheless be completed in accordance with the provisions of this Agreement.
3. This Agreement may be amended at any time by mutual written agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE, in duplicate, at Baku on February 7, 07, in the English and Azeri languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Amy E. Dene". The signature is fluid and cursive, with a large initial "A" and a long horizontal stroke at the end.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF AZERBAIJAN:

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ilham Aliyev". The signature is cursive and stylized, with a prominent "I" and a long horizontal stroke.

AMERİKA BİRLƏŞMİŞ ŞTATLARI HÖKUMƏTİ
İLƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ
ARASINDA
GÖMRÜK MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ
QARŞILIQLI YARDIM VƏ ƏMƏKDAŞLIQ HAQQINDA
SAZİŞ

Bundan sonra “Tərəflər” adlandırılan Amerika Birləşmiş Ştatları Hökuməti və Azərbaycan Respublikası Hökuməti,

Gömrük qanunvericiliyinin pozulmasının müvafiq ölkələrin iqtisadi, maliyyə və ticarət maraqlarına ziyan vurduğunu nəzərə alaraq;

Gömrük rüsumları və digər vergilərin dəqiq tutulmasının təmin edilməsinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq;

Müvafiq ölkələrin qanunvericiliyinin tənzimlənməsi və həyata keçirilməsinə dair məsələlərdə beynəlxalq əməkdaşlığa olan tələbatı dərk edərək;

Spesifik mallarla bağlı qadağan, məhdudiyyət və xüsusi nəzarət tədbirlərini özündə əks etdirən beynəlxalq konvensiyaları nəzərə alaraq;

Gömrük qanunvericiliyinin pozulmasına qarşı tədbirlərin onların gömrük idarələri arasında əməkdaşlıq yolu ilə daha səmərəli olacağına inanaraq; və

Gömrük Əməkdaşlığı Şurasının Qarşılıqlı İnzibati Yardım haqqında 5 Dekabr 1953-cü il tarixli Təvsiyəsini nəzərə alaraq;

Aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

MADDƏ 1
TƏRİFLƏR

Bu Sazişin məqsədləri üçün:

1. “Gömrük İdarəsi” - Amerika Birləşmiş Ştatlarında Daxili Təhlükəsizlik Departamentinin Gömrük və Sərhəd Mühafizəsi Xidməti ilə Birləşmiş Ştatlar Mühacirət və Gömrük İdarəsi, Azərbaycan Respublikasında Dövlət Gömrük Komitəsi;
2. “Gömrük Qanunvericiliyi” - gömrük rüsumları, ödənişləri və digər vergilər və ya qadağanlar, məhdudiyyətlər və nəzarət altında olan əşyaların milli sərhədlərdən keçirilməsi ilə bağlı digər oxşar nəzarət tədbirləri ilə əlaqədar malların idxalı, ixracı və tranziti və ya dövryyəsinə dair gömrük idarələri tərəfindən həyata keçirilən qanun və qaydalar;
3. “İnformasiya” - hər hansı formada məlumat, sənədlər, yazılar və hesabatlar və ya onların təsdiq olunmuş surətləri;
4. “Hüquqpozma” – gömrük qanunvericiliyinin hər hansı şəkildə pozulması və ya pozulmasına yönəldilmiş hər hansı bir cəhd;
5. “Şəxs” - hər hansı fiziki və ya xüsusi şəxs;
6. “Mülkiyyət” – maddi və ya qeyri-maddi, daşınan və ya daşınmaz, real və ya qeyri-real olmaqla hər hansı vəsaitlər və belə vəsaitlərə hüquq və ya pay verən hüquqi sənədlər və ya aktlar;

7. “Müvəqqəti tədbirlər”ə aşağıdakıları bildirən “həbs” və ya “dondurulma” daxildir:
  - a. mülkiyyətin dəyişdirilməsinin, istifadəsinin, hərəkətinin və ya verilməsinin müvəqqəti olaraq qadağan edilməsi;
  - b. məhkəmə və ya səlahiyyətli orqan tərəfindən verilən qərar əsasında və ya digər vasitə ilə mülkiyyətin müvəqqəti olaraq saxlanca və ya nəzarətə götürülməsi.
8. “Müsadirə” – məhkəmə və ya səlahiyyətli orqan tərəfindən verilən qərar əsasında mülkiyyətdən məhrum etmə; tətbiq oluna bildikdə buraya özgəninkiləşdirmə də daxildir.
9. “Sorgu göndərən idarə” – yardım üçün sorgu göndərən gömrük idarəsi;
10. “Sorgu alan idarə” – yardım üçün sorgu alan gömrük idarəsi.

MADDƏ 2
SAZİŞİN TƏTBİQ EDİLMƏ DAİRƏSİ

1. Tərəflər, öz Gömrük idarələri vasitəsilə, bu Sazişdə əks olunmuş müddəalara uyğun olaraq hər hansı hüquqpozmanın qarşısının alınmasında, təhqiqatının aparılmasında və aradan qaldırılmasında bir-birinə yardım göstərəcəklər.
2. Hər bir Gömrük İdarəsi bu Sazişlə əlaqədar yardım üçün sorğuları daxili qanun və qaydalara uyğun və tabeçilik qaydasında, öz səlahiyyəti və mümkün vasitələr daxilində həyata keçirəcəkdir.
3. Bu Saziş yalnız Tərəflər arasında qarşılıqlı hüquqi yardım üçün nəzərdə tutulmuşdur; bu Sazişin müddəaları hər hansı dəlilin hər hansı özəl şəxs tərəfindən əldə olunmasına, gizlədilməsinə və ya istisna edilməsinə və ya sorğunun icra olunmasına maneçilik törədilməsinə hüquq verməməlidir.
4. Bu Saziş Tərəflər arasında qüvvədə olan qarşılıqlı yardım təcrübəsinin inkişaf etdirilməsi və artırılması üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu sazişin heç bir müddəası Tərəflər arasında qüvvədə olan qarşılıqlı yardım və əməkdaşlıq haqqında sazişləri və təcrübələri məhdudlaşdıracaq tərzdə təfsir olunmamalıdır.

MADDƏ 3

ÜMUMİ YARDIMIN TƏTBİQ EDİLMƏ DAİRƏSİ

1. Sorğu əsasında bir Gömrük İdarəsi gömrük qanunvericiliyinin həyata keçirilməsi və Gömrük İdarələri tərəfindən gömrük rüsumlarının və digər vergilərin dəqiq tutulmasının təmin edilməsi məqsədilə informasiya formasında digər Gömrük İdarəsinə yardım göstərəcəkdir.
2. Sorğu əsasında və ya öz təşəbbüsü ilə bir Gömrük İdarəsi aşağıdakılar daxil olmaqla, lakin bunlarla məhdudlaşmayan informasiya formasında digər Gömrük İdarəsinə yardım göstərəcəkdir:
  - a. sərnişin və yüklərin rəsmiləşdirilməsinin metodları və üsulları;
  - b. nəzarət vasitələrinin və üsullarının müvəffəqiyyətli tətbiqi;
  - c. hüquqpozmaların aradan qaldırılmasında faydalı ola bilən nəzarət tədbirlərinin və xüsusilə, hüquqpozmalara qarşı mübarizənin xüsusi üsulları; və
  - d. hüquqpozmaların törədilməsində istifadə olunan yeni metodlar.
3. Gömrük idarələri aşağıdakı məsələlərdə əməkdaşlıq edəcəklər:
  - a. təhlükəsiz və sürətli informasiya mübadiləsini asanlaşdırmaq məqsədilə rabitə kanallarının qurulması və saxlanması; və
  - b. effektiv əlaqələndirmənin sadələşdirilməsi;
  - c. yeni avadanlıq və ya prosedurların nəzərdən keçirilməsi və yoxlanılması; və
  - d. vaxtaşırı birgə fəaliyyət tələb edə bilən hər hansı digər ümumi inzibati məsələlər.

MADDƏ 4

XÜSUSİ YARDIMIN TƏTBİQ EDİLMƏ DAİRƏSİ

1. Sorğu əsasında Gömrük İdarələri bir-birinə bir Tərəfin ərazisindən ixrac olunmuş malların digər Tərəfin ərazisinə qanuni yolla idxal olunması barədə məlumat verəcəklər. Tələb olunduqda, məlumata malların rəsmiləşdirilməsində istifadə olunan gömrük proseduru daxil ediləcəkdir.
2. Sorğu əsasında bir Gömrük İdarəsi aşağıdakılar üzərində xüsusi müşahidəni həyata keçirəcəkdir:
  - a. sorğu göndərən Tərəfə məlum olan gömrük hüquqpozmasını törətmiş və ya törətməsi şübhə doğuran şəxslər, xüsusilə, bu əraziyə daxil olan və oranı tərk edən şəxslər;
  - b. sorğu göndərən Tərəfin, onun ərazisi istiqamətində və ya ərazisindən şübhə doğuran qeyri-qanuni dövriyyəyə səbəb olmasını müəyyən etdiyi, daşınmada və ya saxlanmada olan mallar;
  - c. sorğu göndərən Tərəfin ərazisində hüquqpozmada istifadə olunması şübhə doğuran nəqliyyat vasitələri.
3. Sorğu əsasında Gömrük İdarələri bir-birlərinə digər Tərəfin ərazisində hüquqpozmalarla nəticələnə bilən fəaliyyətlər barədə məlumat verəcəklər. Digər Tərəfin iqtisadiyyatına, ictimai sağlamlığına, ictimai təhlükəsizliyinə, yaxud bu qəbildən olan digər mühüm marağına əsaslı zərər gətirə bilən hallarda Gömrük İdarələri, mümkün olduqda, belə məlumatı sorğu almadan təmin edəcəklər. Hər bir halda bu Sazişin heç bir müddəası Gömrük İdarələrinin öz təşəbbüsləri əsasında digər Tərəfin ərazisində hüquqpozmalarla nəticələnə bilən fəaliyyətlər barədə məlumat verməsinə mane olmayacaqdır.

4. Tərəflər müvəqqəti tədbirlərdən və ya müsadirədən istifadə etməklə və barəsində müvəqqəti tədbirlər və müsadirə həyata keçirilən əmlakla bağlı prosedurlarda yardım göstərəcəklər.
5. Tərəflər bu sazişə və aralarında olan digər Sazişə uyğun olaraq, müsadirə olunmuş vəsaitlərin bölüşdürülməsi və istifadəsi ilə bağlı aşağıdakıları həyata keçirə bilirlər:
  - a. mülkiyyət, gəlir və vasitələri nəzarətdə saxlayan Tərəfin daxili qanunvericiliyinə uyğun şəkildə, bu Saziş çərçivəsində göstərilən yardım nəticəsində müsadirə olunmuş mülkiyyət, gəlir və stifvasitələrdən iadə etmək;
  - b. öz müvafiq daxili qanunvericiliklərində yol verilən çərçivədə və qarşılıqlılıq prinsipinin tələbləri nəzərə alınmadan, müsadirə olunmuş mülkiyyət, gəlir və vasitələri və ya onların satışından əldə olunmuş vəsaiti razılaşla bilən şərtlər əsasında digər Tərəfə vermək.

MADDƏ 5
İŞ VƏ SƏNƏDLƏR

1. Sorğu əsasında Gömrük İdarələri, dəyəri, təyinatı və istifadəsi göstərilməklə malların daşınması və yüklənməsi barədə məlumatı təmin edəcəklər.
2. Sorğu göndərən bir idarə, yalnız surətlər kifayət olmadıqda işlərin, sənədlərin və digər materialların əslini almaq üçün müraciət edə bilər. Sorğu əsasında, sorğu alan idarə, belə işlərin, sənədlərin və digər materialların lazımı qaydada təsdiq olunmuş surətlərini təmin edəcəkdir.
3. Sorğu göndərən idarə xüsusi olaraq əsl və ya surətlər üçün müraciət etmədikdə, sorğu alan idarə kompüterləşdirilmiş hər hansı formada məlumatı təqdim edə bilər. Sorğu alan idarə eyni zamanda kompüterləşdirilmiş məlumatın şərhı və istifadəsi üçün bütün müvafiq məlumatı təqdim edəcəkdir.
4. Sorğu alan idarə razılaşdığı təqdirdə, sorğu göndərən idarə tərəfindən təyin olunmuş rəsmi şəxslər sorğu alan idarənin qərargahlarında hüquqpozmayaya dair məlumatı yoxlaya və orada surətləri əldə edə və ya məlumatı çıxara bilər.
5. Təqdim olunan işlərin, sənədlərin və digər materialların əslı mümkün qədər qısa müddətdə qaytarılacaqdır; sorğu alan Tərəfin və ya üçüncü Tərəflərin əlaqədar hər hansı hüququna təsir etməyəcəkdir.

MADDƏ 6

ŞAHİDLƏR

1. Sorğu alan idarə öz əməkdaşlarına digər Tərəfin ərazisində hüquqi və ya inzibati işlərdə şahid kimi çıxış etmək və iş, sənəd və ya digər materialları, yaxud onların təsdiq edilmiş surətlərini təqdim etmək səlahiyyəti verə bilər.
2. Diplomatik ya da konsulluq toxunulmazlığına malik olan gömrük məmurunun məhkəmədə şahidlik etməsi tələb olunduqda, sorğu verilən Tərəf öz müvafiq gördüyü şərtlər altında toxunulmazlıqdan imtina etməyi qəbul edə bilər.

MADDƏ 7
SORĞULARIN VERİLMƏSİ

1. Bu sazişə uyğun olaraq sorğular müvafiq Gömrük İdarələrinin Rəhbərləri tərəfindən təyin olunan vəzifəli şəxslər arasında birbaşa yazılı surətdə aparılacaqdır. Sorğuların icrası üçün faydalı hesab edilən məlumat sorğunu müşayiət edəcəkdir. Təcili hallarda, şifahi sorğu tərtib və qəbul oluna bilər, yalnız mümkün qədər qısa müddətdə, lakin şifahi sorğunun verildiyi tarixdən etibarən 10 gündən gec olmayaraq yazılı surətdə təsdiq edilməlidir.
2. Sorğuya aşağıdakılar daxil edilməlidir:
  - a. sorğu göndərən orqanın adı;
  - b. məsələ və ya işin xüsusiyyəti;
  - c. əlaqədar fakt və hüquqpozmalar haqqında qısa arayış;
  - d. sorğu üçün səbəb; və
  - e. əgər məlumdursa, məsələ və ya işlə əlaqədar tərəflərin adları və ünvanları;

MADDƏ 8
SORĞULARIN İCRASI

1. Sorğu alan idarə sorğunun icra edilməsi üçün bütün müvafiq tədbirləri görməli və həmin məqsəd üçün lazım olan hər hansı rəsmi tədbiri təmin etməyə səy göstərməlidir.
2. Əgər sorğu alan idarə sorğunun icrası üçün müvafiq idarə deyilsə, o, təcili surətdə sorğunu müvafiq idarəyə yönəltməli və bu barədə sorğu göndərən idarəni xəbərdar etməlidir.
3. Sorğu alan idarə, mümkün dərəcədə, sorğunun icrası üçün zəruri olan təftişlər, yoxlamalar, faktla bağlı araşdırmalar və ya digər təhqiqat tədbirləri, o cümlədən, mütəxəssislərin, şahidlərin və hüquqpozma törətmiş olması şübhə doğuran şəxslərin dindirilməsini həyata keçirməlidir.
4. Sorğu əsasında, sorğu göndərən idarəyə sorğunun icrası üçün görülən tədbirin vaxtı və yeri barədə məlumat verilməlidir.
5. Sorğu əsasında, sorğu alan Tərəf, sorğunun icrasına kömək etmək məqsədilə sorğu göndərən Tərəfin vəzifəli şəxslərinə sorğu alan Tərəfin ərazisində olmaq üçün mümkün qədər tam səlahiyyət verməlidir.
6. Sorğu alan idarə, sorğu alan Tərəfin daxili qanunvericiliyinin yol verdiyi müəyyən proseduraya riayət etməklə sorğunu yerinə yetirməlidir.

MADDƏ 9

İSTİFADƏ MƏHDUDIYYƏTLƏRİ

1. Bu Sazişə uyğun olaraq əldə olunan məlumata onu alan Tərəfin öz himayəsində olan oxşar məlumata tətbiq etdiyi konfidensiallıq dərəcəsi şamil ediləcəkdir.
2. Bu Sazişə uyğun olaraq əldə olunan məlumat, onu alan Tərəfin ondan hər hansı işdə istifadə etməsi də daxil olmaqla yalnız bu Sazişdə müəyyən olunmuş məqsədlər üçün istifadə oluna və ya açıqlana bilər. Belə məlumat digər məqsədlər üçün və ya onu alan Tərəfin digər orqanları tərəfindən yalnız məlumatı verən Gömrük İdarəsi belə istifadəni və ya açıqlanmanı yazılı surətdə xüsusilə təsdiq etdiyi təqdirdə istifadə oluna və ya açıqlana bilər.
3. Hər bir Tərəfin aldığı məlumat, məlumatı verən Tərəfin sorğusu əsasında konfidensial hesab edilməlidir. Belə sorğunun səbəbləri bəyan edilməlidir.
4. Bu Maddə, məlumatı alan Tərəfin Konstitusiyasına, daxili qanun və qaydalarına uyğun olaraq cinayət ittihamı ilə bağlı öhdəliyin mövcud olması şərtlə, məlumatın istifadə edilməsinin və ya açıqlanmasının qarşısını almamalıdır. Məlumatı alan Tərəf nəzərdə tutulan hər hansı belə açıqlanma barəsində məlumatı verən Tərəfə əvvəlcədən bildiriş verməlidir.
5. Bu Maddənin 2-ci və 4-cü bəndlərinə əsasən məlumatı alan Tərəfin ərazisində açıqlanan məlumat istənilən məqsəd üçün istifadə oluna bilər.

MADDƏ 10
İSTİSNALAR

1. Əgər sorğu alan Tərəf yardım göstərilməsinin onun suverenliyinə, təhlükəsizliyinə, ictimai siyasətinə və digər mühüm milli marağına xələl gətirəcəyini və ya daxili qanun və qaydalarına, o cümlədən istifadə və məxfiliyinə dair məhdudiyyətlərlə bağlı təminatlara riayət etməməklə əlaqədar hər hansı hüquqi tələblərə zidd olacağını hesab edirsə, o, yardımdan imtina edə, yaxud onu müəyyən şərtlər və tələblər yerinə yetirilməklə göstərə bilər.
2. Əgər sorğu göndərən idarə sorğu alan idarə tərəfindən verilən eyni sorğunu yerinə yetirmək iqtidarında olmayacağısa, o, sorğusunda bu faktı nəzərə çatdırmalıdır. Belə bir sorğunun yerinə yetirilməsi sorğu alan idarənin qərarına müvafiq olacaqdır.
3. Sorğu alan idarə, yardımın hazırda aparılan təhqiqata, ittihama və ya işə müdaxilə edəcəyi əsasda onu təxirə sala bilər. Bu təqdirdə, sorğu alan idarə yardımın sorğu alan idarə tərəfindən tələb oluna biləcək şərtlər daxilində göstərilməsinin mümkünlüyü barədə sorğu göndərən idarə ilə məsləhətləşəcəkdir.
4. Sorğu yerinə yetirilə bilmədiyi halda, sorğu göndərən idarə təcili surətdə məlumatlandırılmalı və sorğunun təxirə salınma və ya imtina səbəbləri haqqında arayışla təmin olunmalıdır. Məsələnin sonrakı həlli üçün əhəmiyyət kəsb edə bilən təfsilatlar da sorğu göndərən idarəyə çatdırılmalıdır.

MADDƏ 11

XƏRCLƏR

1. Sorğu alan Tərəf, ekspert və şahidlər üçün məsrəflər və şifahi, yazılı tərcümə və köçürmə xərcləri istisna olunmaqla sorğunun icrası ilə bağlı bütün xərcləri ödəyəcəkdir.
2. Əgər sorğunun icrası zamanı, sorğunun icrasının tamamlanmasının qeyri-adi xərclərə səbəb olacağı aşkara çıxarsa, Gömrük İdarələri icranın davam etmə şərtlərini müəyyən etmək üçün məsləhətləşəcəklər.

MADDƏ 12
SAZIŞIN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ

1. Tərəflərin Gömrük İdarələri:
  - a. bu Sazişdən irəli gələn məsələlərlə məşğul olmaq məqsədilə bilavasitə əlaqə saxlayacaqlar;
  - b. məsləhətləşmədən sonra, bu Sazişin həyata keçirilməsi üçün zəruri olan hər hansı inzibati göstərişləri verəcəklər; və
  - c. Sazişin şərhə və ya tətbiqindən irəli gələn problem və ya sualları qarşılıqlı razılıq əsasında həll etməyə səy göstərəcəklər.
2. Həlli tapılmayan mübahisəli məsələlər diplomatik vasitələrlə həll olunacaqdır.
3. Bu sazişin həyata keçirilməsini nəzərdən keçirmək məqsədilə Tərəflərin Gömrük İdarələri digər Tərəfin sorğusu əsasında lazım gəldikdə dövrə olaraq görüşmək barədə razılığa gəlirlər.

MADDƏ 13
TƏTBİQ EDİLMƏ

Bu saziş hər iki Tərəfin Gömrük ərazisində onların daxili hüquqi və inzibati müddəalarında müəyyən edildiyi kimi tətbiq olunacaqdır.

MADDƏ 14
QÜVVƏYƏ MİNMƏ VƏ BAŞA ÇATMA

1. Bu Saziş, onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsi barədə Tərəflərin sonuncu yazılı bildirişinin alındığı tarixdən qüvvəyə minir.
2. Tərəflərdən hər biri diplomatik kanallarla verilən bildiriş vasitəsi ilə bu Sazişin qüvvəsini ləğv edə bilər. Digər Tərəfə verilmiş ləğv etməyə dair bildirişin tarixindən üç ay sonra Saziş qüvvədən düşəcəkdir. Bununla belə, bu Sazişin qüvvədən düşmə vaxtı davam edən işlər onun müddəalarına uyğun olaraq tamamlanmalıdır.
3. Bu Sazişə istənilən zaman qarşılıqlı razılaşma əsasında düzəlişlər edilə bilər.

Öz müvafiq hökumətlərindən lazımi qaydada səlahiyyət almış aşağıdakı şəxslər bu Sazişi təsdiq edərək imzaladılar.

Bakı şəhərində Fevral, 2007-ci tarixində ingilis və azərbaycan dillərində iki nüsxədə imzalanmışdır, hər iki mətn eyni qüvvəyə malikdir.

AMERİKA BİRLƏŞMİŞ ŞTATLARI
HÖKUMƏTİ ADINDAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
HÖKUMƏTİ ADINDAN

